

План урока чалавек і свет

Клас: 3

Тэма: Прыродныя багацці Беларусі

Мэты: Замацаваць веды вучняў па тэме "Прыродныя багацці Рэспублікі Беларусь". Пашырыць уяўленні вучняў аб эканамічных тэрмінах "аукцыён", "банкнота", "інфляцыя". Выхоўваць любоў да Радзімы, беражлівых адносін да яе багаццяў; пачуцці сяброўства, узаемадапамогі, адказнасці за асабісты вынік.

Форма правядзення: урок - аукцыён.

Абсталяванне: карта Рэспублікі Беларусь, бонусы (выразаныя з картону фігуры любой формы або выявы елачкі, зайчыка і г.д.); карткі з заданнямі-крыжаванкамі, узоры карысных выкапняў.

Ход урока

1. Арганізацыйны момант.
2. Паведамленне тэмы і мэты ўрока.
3. Тлумачэнне значэння эканамічных тэрмінаў.

Аукцыён – продаж, пры якім прадаваемы тавар дастаецца таму, хто прапануе за яго больш грошай.

Банкнота – папяровыя грошы.

Інфляцыя – абсяцэньванне грошай пры росце цэн на тавары і паслугі.

Бонус – дадатковае ўзнагароджанне, прэмія.

Менавіта бонусы не падвяргаюцца інфляцыі, і таму на нашым уроку будучь выступаць у якасці ўзнагароды за поўны і правільны адказ.

1 тур "Падарожжа па карце Рэспублікі Беларусь"

1. Назаві і пакажы на карце нізіны Беларусі (Полацкая, Палеская).
2. Назаві і пакажы раўніны (Цэнтральнабярэзінская, Аршанска-Магілёўская).
3. Назаві і пакажы ўзвышшы краіны.(Навагрудскае, Мінскае, Аршанскае).
4. Чаму роўна вышыня найвышэйшай кропкі Беларусі. Дзе яна знаходзіцца? (г. Дзяржынская - 345м, на Мінскім узвышшы).
5. Назаві і пакажы 7 самых буйных рэк краіны, даўжыня якіх складае больш за 500 км.(Бярэзіна, Дняпро, Прыпяць, Заходняя Дзвіна, Нёман, Сож, Заходні Буг).
6. Пакажы і назаві самыя вядомыя азёры Беларусі (Нарач, Доўгае, Браслаўскія азёры, Асвейскае, Чырвонае).

7. Пералічы нацыянальныя паркі, размешчаныя на тэрыторыі нашай краіны (Белавежская пушча, Прыпяцкі, Нарачанскі, Браслаўскія азёры)
8. Пакажы буйнейшыя вадасховішчы (Вілейскае, Любанскае, Заслаўскае)

2 тур “Карысныя выкапні”.

Удакладняецца паняцце “карысныя выкапні”. Вучні пералічваюць карысныя выкапні, якія залягаюць на тэрыторыі нашай краіны, паказваюць на карце месца яго здабычы, раскажваюць аб выкарыстанні яго чалавекам

1. Нафта - паліва, гаруча-змазачны матэрыял, мыла, аўтамабільныя шыны, рэзінавыя пальчаткі, рэзінавы абутак, пластмаса і г.д.
2. Пясок – будаўнічы матэрыял, выраб шкла, цэгля, посуду.
3. Гліна – цэгла, посуд, сувеніры (ганчарства).
4. Соль – прамысловая і тэхнічная, угнаенні, выкарыстоўваюць для атрымання мыла, шкла, некаторых фарбаў, лекаў.
5. Вапняк – цэмент, блокі, пліты, крэйда.
6. Граніт – апоры мастоў і будынкаў, абліцовачны матэрыял, манументы.
7. Торф – угнаенне, паліва, дзёгаць, лекі, падсцілка для жывёлы.

3 тур “Бліц-апытванне”

1. Колькі рэк на тэрыторыі Беларусі? (больш за 20 тысяч)
2. Як называецца самае глыбокае возера Беларусі? (Доўгае, глыбіня – 53м)
3. Што называюць карыснымі выкапнямі? (усе прыродныя багацці, якія мы здабываем з глыбіні зямлі або з яе паверхні і выкарыстоўваем у гаспадарцы)
4. У якім лесе растуць елка, сасна, бяроза, вольха, дуб, асіна? (у змешаным)
5. Якое дрэва лічыцца самым цвёрдым? (дуб)
6. Якая птушка не будзе гнёздаў і не высіджвае яйкі? (зязюля)
7. Назавіце самую маленькую птушку нашых лясоў (каралёк)
8. Якая карысная ягада спее на балотах краіны? (журавіны)
9. Якая расліна корміцца насякомымі? (расянка)
10. Які звер лічыцца сімвалам беларускіх лясоў? (зубр)

4 тур “Разгадайка”

Разгадваюцца крыжаванкі

1) Карысныя выкапні

1. Як называецца месца, дзе ў вялікай колькасці залягаюць карысныя выкапні?
2. Што называюць “чорным золатам”?

5 тур “Экалагічны”

1. Што будзе, калі высахнуць маленькія раўчкі і рэчкі, якія ўпадаюць у вялікую раку?
2. Што з’яўляецца прычынай забруджвання вадаёмаў?
3. Што можа здарыцца, калі ў вадаём трапіць вялікая колькасць нафты?
4. Што адбудзецца, калі чалавек знішчыць усе лясы?
5. Ці трэба асушаць балоты? Чаму?
6. Да чаго можа прывесці знікненне шэрай курапаткі?
7. Чаму ўзнікла неабходнасць стварэння Чырвонай кнігі?

4. Падвядзенне вынікаў.

Дзеці, якія набралі больш за 6 бонусаў, атрымоўваюць адзнаку – 10.

Вучні, якія набралі 6 бонусаў – 9 балаў, 5 бонусаў – 8 балаў, 4 бонусы – 7 балаў, 3 бонусы – 6 балаў, 2 бонусы – 5 балаў.

5. Рэфлексія (методыка незакончанага сказа).